

„Sloboda osvjetljava svijet“ ili „Kip slobode“

Povijest spomenika „Sloboda obasjava svijet“, često nazivanog i „Kip slobode“, prema nekim pričama počinje na jednoj večeri davne 1865. godine, kada je francuski pravnik, pjesnik i povjesničar Edouard Rene' de Laboulaye predložio odgovarajući poklon savezničkoj Americi u znak obilježavanja 100. obljetnice Američke deklaracije o neovisnosti, kao spomenik simbol američke neovisnosti.

Prvotno zamišljen da bi bio isporučen do 1876. te postavljen i otkriven tijekom proslave 100. obljetnice američke neovisnosti, veliki je poklon spomenik, nažalost, kasnio punih 10 godina. Za proslavu 100. obljetnice američke neovisnosti bila je gotova tek ruka sa bakljom. Glava Kipa slobode bila je gotova 1878. godine i izložena na međunarodnoj izložbi u Parizu. Cijeli Kip slobode bio je dovršen 1884. godine i složen na ulicama Pariza, te 4.7.1884. službeno prikazan tadašnjem američkom veleposlaniku u Francuskoj, Leviju Parsonsu Mortonu. Nakon toga je Kip slobode rastavljen u 350 dijelova i u 214 sanduka francuskom fregatom Isera prebačen u New York. Nakon što su u New York stigli 17. lipnja 1885. godine, dijelovi spomenika su još 11 mjeseci uskladišteni čekali završetak radova na temeljnom postolju, za izradu kojeg je bio angažiran poznati američki arhitekt Richard Morris Hunt. Montaža Kipa slobode na postolje počela je u travnju 1886. godine, trajala je puna 4 mjeseca, s spomenik je 28. listopada 1886. godine svečano otkrio tadašnji američki predsjednik Grover Cleveland. Sve do 1906. godine Kip slobode je stvarno služio kao svjetionik, a baklja je 1916. godine elektrificirana, čime je Kip slobode bio prvi američki elektrificirani svjetionik. Svjetlost Kipa

slobode bila je vidljiva sa udaljenosti od 40 km.

Spomenik izrađen od bakrenih ploča postavljenih na čelični okvir bio je težak 225 tona i visok 46 metara (=151 stopu i 1 inč). Postavljanje takvog spomenika i danas bi predstavljalo građevinski pothvat, a samo graditelji spomenika znaju kakve su sve probleme rješavali 1885.-86. godine!

Prema nekim informacijama, Kip slobode je do sada prikazan na više od 650 poštanskih maraka izdanih od više od 100 različitih poštanskih administracija, pri čemu taj broj i danas raste. Najveći broj poštanskih maraka s prikazom Kipa slobode izdan je 1986. godine povodom obilježavanja 100. obljetnice postavljanja spomenika, 1976. godine povodom proslave 200. obljetnice američke neovisnosti, a značajni broj maraka izdan je u spomen žrtava terorističkog napada 9.11.2001. godine. Američka poštanska administracija je motiv Kipa slobode iskoristila na preko 50 poštanskih maraka i 10 poštanskih cjelina. Prva američka marka sa prikazom Kipa slobode izdana je 11. studenog 1922. godine, u seriji zajedno sa markom koja prikazuje Golden Gate Bridge. No, zanimljivo je da to nije bila prva poštanska marka s prikazom Kipa slobode. Prve marke sa likovnim prikazom Kipa slobode, i to 6 maraka u seriji, izdala je poštanska administracija Urugvaja tri godine ranije, 15. srpnja 1919. godine, obilježavajući mir nakon II. svjetskog rata.

Nažalost, to nije jedina neugodna zanimljivost vezana uz poštanske marke s prikazom Kipa slobode. O vjerojatno najvećoj neugodnosti, koja potječe iz modernih dana, pisati ćemo u slijedećim nastavcima ove rubrike. (Željko Stefanović)

